سراج

روزنامه صبح ایران / سال دهم - شماره ۱۶۸۹
۸ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴/ با ما همراه شوید
www.serajonline.com - @serajname

حدیث روز

پیامبر اکرم (ص) :
لَو یَعلَمُ العِبادُ ما فی رَمَضانَ لَتَمَنَّت أن یَکونَ رَمَضانُ سَنَةً .
اگر بندگان می دانستند که در رمضان چه [برکاتی] هست، آرزو می کردند که رمضان، یک سال باشد .

بریز و بپاش‌های نمایشگاه کتاب/فایده هزینه ۲۲۶میلیاردی چیست؟

گزارش‌های مالی سی و پنجمین نمایشگاه کتاب تهران روایتگر حکایت غریبی است، هزینه‌کردهای این دوره و سهم‌خواهی دستگاه‌ها و نهادها از آن نشان می‌دهد که نمایشگاه در میانسالی گرفتار بریز و بپاش‌های اقتصادی فراوانی شده است.

۱۲ روز دیگر سی و ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در مصلی امام خمینی آغاز به کار می‌کند، این روزها حرف و حدیث‌ها درباره بودجه برگزاری نمایشگاه داغ است، اخباری از هزینه‌کردهای دوره‌های گذشته در شبکه‌های اجتماعی منتشر می‌شود که تعجب برانگیز است، خبرهایی درباره هزینه‌کرد ۱۶ میلیارد تومانی برای ناهار در سی و پنجمین دوره و یا دریافت بودجه ۶ میلیاردی برای تولید برنامه تلویزیونی برای شبکه‌ای خصوصی که جدای از آن بودجه مشخصی نیز از وزارت فرهنگ داشته است.

محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت سیزدهم، در ماه‌های پس از برگزاری نمایشگاه کتاب تهران، درخصوص هزینه‌های مربوط به سی‌وپنجمین نمایشگاه کتاب تهران گفته است: بخش عمده هزینه‌های سی‌وپنجمین نمایشگاه کتاب تهران از طریق حامی مالی و تبلیغات تامین شد. برگزاری نمایشگاه کتاب نزدیک به ۱۲۰ میلیارد تومان هزینه داشت و این اعتبار صرف حوزه حمایتی و عدالت فرهنگی شد. نمایشگاه کتاب در این دوره از نظر مالی توانست بیشتر هزینه‌های خود را تامین کند. اما این سخنان اسماعیلی با انتشار فهرست هزینه‌ها بعد دیگری پیدا می‌کند.چرا که احتمالا رقم مدنظر آقای اسماعیلی از هزینه برگزاری نمایشگاه از آورده‌های مالی نمایشگاه کسر شده است.

برگزاری سی و پنجمین نمایشگاه کتاب تهران، ۲۲۶ میلیارد تومان هزینه داشته است، از این رقم، بیشترین هزینه‌کرد مربوط به یارانه ارسال مرسوله‌های پستی ناشران بوده است، که حدود ۲۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان را شامل می‌شود.

هزینه اجاره و تامین برق مصلی ۱۳ میلیارد تومان بوده است که از این میان ۴ میلیارد سهم مصلی از اجاره و حدود ۹ میلیارد هزینه توزیع و تامین برق مصلی برای ایام برگزاری نمایشگاه کتاب بوده است، پیگیری‌های خبرنگار تسنیم نشان می‌دهد که این هزینه امسال به ۲۱ میلیارد تومان رسیده است.

هزینه ۱۶ میلیاردی ناهار در ایام برگزاری نمایشگاه یکی دیگر از موارد درشت موجود در فهرست هزینه‌کردهای وزارت ارشاد دولت سیزدهم برای نمایشگاه کتاب تهران است، که البته انتقادهایی را در روزهای گذشته متوجه مدیران وقت کرده است، انتقاداتی که یاسر احمدوند رئیس نمایشگاه سی و پنجم در فضای مجازی در پاسخ به آن گفته است: نمایشگاه ۱۱ روز است اما برگزاری نمایشگاه فقط در ۱۱ روز خلاصه نمی‌شود، از مدتها قبل گروه‌های مختلف اجرایی برای آماده‌سازی نمایشگاه در مصلی مستقر می‌شوند، اجرای سازه‌های سالن‌ها تبلیغات انبارهای پشتیبانی و فرایند آماده‌سازی مفصل نمایشگاه که احتیاج به استقرار افراد مختلف دارد.عده قابل توجهی از همکاران خدمات و حفاظت و پشتیبانی نمایشگاه شبانه‌روزی حضور دارند، طبعا سه وعده غذا دریافت می‌کنند. برخی نهادهای همکار در برگزاری نمایشگاه مانند نیروی انتظامی، شهرداری، راهنمایی رانندگی، آتش نشانی، اورژانس ، بانک، پست، مصلی، و ... که تعداد همکارانشان چند هزار نفر در روز است برای همکاری با نمایشگاه در قبال خدماتی که ارائه می‌کنند، حداقل یک وعده غذا دریافت می‌کنند. فرایند تهیه غذا و هر نوع قراردادی در نمایشگاه طبق آیین‌نامه مالی و بر اساس فراخوانهای منتشر شده در رسانه‌ها و مناقصه و مناسب‌ترین پیشنهاد صورت می‌گیرد و اسناد آگهی‌ها و پیشنهادها و صورتجلسات کمیسیون مالی موجود و قابل مراجعه و استناد است. اما در بخش یارانه‌ها در سی و پنجمین دوره مجموعا ۶۲ میلیارد یارانه پرداخت شده است که از این میان ۲۴ میلیارد و ۵۷۸ میلیون

یارانه نهادهل و سازمان‌ها بوده است، هم‌چنین یارانه مصرفی اهل قلم ۴ میلیارد و ۵۰۰ میلیون، یارانه مصرفی اهالی رسانه ۶۰۰ میلیون، یارانه مصرفی دانشجویان نخبه کمیته امداد حدود یک میلیارد، یارانه طلاب و دانشجویان ۲۸ میلیارد، یارانه مصرفی هیئت علمی ۶ میلیارد و ۵۰۰ و یارانه مصرفی کتب خارجی یکمیلیارد و ۸۰۰ میلیون بوده است. اما همانطور که در مقدمه گزارش نیز اشاره شد، مهدی اسماعیلی چند ماه پس از برگزای نمایشگاه اعلام کرده بود که بخش عمده‌ای از هزینه‌های برگزاری نمایشگاه از طریق آورده‌های حامیان مالی و تبلیغات تامین شده است، این در حالی است که بررسی‌ها نشان می‌دهد از ۲۲۶ میلیارد هزینه‌کرد نمایشگاه سی و پنجم تنها ۵۰ میلیارد آورده مالی به ثبت رسیده است که از این میان ۲۹ میلیارد از طریق تبلیغات محیطی، ۱۵ میلیارد از اجاره غرفه به ناشران، ۵ میلیارد و ۴۰۰ میلیون از ۳درصد کارمزد حضور در بخش مجازی به دست آمده است، علاوه بر این ۴۰ میلیارد نیز بانک حامی نمایشگاه سی و پنجم آورده داشته است، که ۲۰ میلیارد آن صرف یارانه حمایتی شده است. به عبارت دیگر مجموع آورده‌های نمایشگاه سی و پنجم حدود ۹۰ میلیارد بوده است. بنابراین هزینه‌های برگزاری و آورده‌ها سر به سر نشده است.

اما حالا کمتر از دو هفته مانده به برگزاری نمایشگاه کتاب تهران، باید گفت که این نمایشگاه که از آن با عنوان بزرگترین رویداد فرهنگی ایران یاد می‌شود، به میان سالی خود نزدیک می‌شود، آیا وقت آن نیست که در هزینه‌کردهای نمایشگاه با احتیاط بیشتری پیش رویم؟ آیا وقت آن نیست که از بریز و بپاش‌های نمایشگاه ممانعت کنیم؟ برخی هزینه‌کردهای موجود در فهرست هزینه‌های نمایشگاه کتاب تهران این پرسش را پیش می‌آورد که چرا هر سال برای برگزاری نمایشگاه کتاب تهران در مصلی باید از نو چرخ را اختراع کنیم؟ بسیاری از هزینه‌کردهای موجود در فهرست، به نوعی سهم‌خواهی دستگاه‌ها و نهادهایی است که نقش چندانی نیز در حوزه فرهنگ ایفا نمی‌کنند و حضورشان در نمایشگاه دردی را از فرهنگ دوا نکرده است، امید آنکه در این دوره نمایشگاه هزینه‌کردها با مدیریت و نظارت بیشتری دنبال شوند.

پیراهن معظم سیدالشهدا(ع) نماد مظلومیت شیعه است

چهارمین اجلاس بین‌المللی نخبگان منابر شیعه، در جوار حرم مطهر امام حسین (ع) در کربلای معلی برگزار شد.

چهارمین اجلاس بین‌المللی نخبگان منابر شیعه، شامگاه جمعه پنجم اردیبهشت ماه، در جوار حرم مطهر حضرت سیدالشهدا (ع) در کربلای معلی برگزار شد.

در این اجلاس بین‌المللی که با حضور بیش از پانصد نفر از چهره‌های برتر عرصه آیینی و مناسک دینی از ۲۰ ملیت برگزار شد، «پیراهن معظم امام حسین (ع)» به عنوان نماد عاشورا و پرچم قیام منجی عالم بشریت تعیین شد.

دبیر مجمع جهانی حضرت علی‌اصغر(ع) با اشاره برگزاری اجتماع عظیم شیرخوارگان حسینی به عنوان یکی از فعالیت‌های مجمع، اظهار داشت: ۲۳ سال از زمانی که مراسم شیرخوارگان حسینی برگزار شد می‌گذرد و در این مدت دشمنان و گروه شیطان از ابزارهای گوناگون برای خاموش کردن فریاد شیرخوارگان حسینی استفاده کرد اما با عنایت حضرت علی اصغر (ع)، طفل خردسال امام حسین (ع)، این فریاد هر سال برافراشته‌تر و بلندتر می‌شود و کشورهای دیگر را در بر می‌گیرد.

او تصریح کرد: حدود هفت سال است که با محوریت پیراهن معظم امام حسین (ع) مراسمی را راه‌اندازی کردیم و بالاتر از آن، نقشه جامع راهبردی مسیر شیعه را ترسیم کردیم تا در برابر حملات شیطانی و رسانه‌های دشمن ایستادگی کنیم.

منافی‌پور با اشاره به اهمیت پرداختن به مظلومیت عاشورا در عصر حاضر، گفت: ما در آخرالزمان هستیم و باید نیروهای مظلومیت عاشورا و کربلا را در دنیا مطرح کنیم. با مطرح کردن نیروی مظلومیت حضرت علی‌اصغر (ع) داریم می‌بینیم چه اتفاقاتی رخ می‌دهد.

او ادامه داد: ما در زمانی واقع شده‌ایم که ارتباطات در کسری از ثانیه انجام می‌شود و اگر شناسنامه‌ای داشته باشیم و حرفی برای گفتن، دیگر بهانه‌ای برای معرفی نکردن مظلومیت آل‌الله به دنیا نداریم.

منافی‌پور با تأکید بر نیاز به سلاح و برهان قاطع در شرایط کنونی گفت: خصوصاً بعد از چهل و چند سال از بزرگ‌ترین انقلاب، ما نیاز به سلاح داریم. ما نیاز به یک برهان قاطع داریم؛ برهانی که اگر در دنیا عرضه شود، به مظلومان عالم کمک خواهد کرد.

او با طرح این پرسش که آیا با واقع‌خوانی می‌توانیم مظلومیت حضرت شیرخوار را در دنیا معرفی کنیم؟ گفت: بله، ولی چقدر صدای ما می‌رسد؟ اینجا یک چیزی کم است و آن تصویر است.

دبیر مجمع جهانی حضرت علی‌اصغر(ع) علت اصلی همه‌گیر شدن نیروی مظلومیت این شیرخواره را تصویرسازی دانست و اظهار داشت: اگر توفیق پیدا کردیم این نیروی مظلومیت را گسترش بدهیم، به خاطر این است که این صدا را تبدیل به تصویر کردیم، این صدا را تبدیل به سیما کردیم و این سیماسازی و حضور مادر با شیرخوار، جلب عواطف انسانی کرد نه اسلامی.

منافی‌پور با تأکید بر اهمیت نمادسازی و تصویرسازی در دنیای امروز گفت: نماد چیزی است که هیچ‌کس نمی‌تواند انکار کند. دنیا، دنیای ارتباطات و جهان، مسابقه القای اندیشه است. اگر هر مکتبی تکیه بر تصویر نداشته باشد، قطعاً موفق نخواهد بود و تصویرسازی، خصوصاً از مظلومیت نیروهای مظلومیت کربلا، از اوجب واجبات است.

دبیر مجمع جهانی حضرت علی اصغر (ع) با انتقاد از کم‌توجهی به ظرفیت‌های رسانه‌ای افزود: در قدم اول اعتراف می‌کنم خودمان توجه نداشتیم امکانات دولتی بدون رسانه‌های رسمی نتیجه‌بخش نیست. پس موفقیت تصویر و نماد را پیگیر باشیم. مکاتب دنیا اگر تصویر نداشته باشند، نمی‌توانند آن عقاید خودشان را القا کنند و ابلاغ رسالت بدون نماد امکان‌پذیر نیست.

او خاطرنشان کرد: پیراهن معظم حضرت سیدالشهدا (ع) بزرگترین نماد مظلومیت شیعه است که باید آن را در جهان معرفی کنیم و با تمسک به آن، به دادخواهی علیه جبهه ظلم برخیزیم.

نگاهی به شورای نظارت بر صداوسیما و خبری از جلسه ویژه دوشنبه

پیگیری‌های خبرنگار تسنیم نشان می‌دهد که قرار است روز دوشنبه در جلسه شورای نظارت بر صدا و سیما به مسائل اخیر خصوصاً برنامه تفرقه‌افکنانه پرداخته شود.

شورای نظارت بر صدا و سیما، نهادی است که به‌موجب اصل ۱۷۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای نظارت بر امور سازمان صدا و سیما تشکیل شده است. طبق قانون، این شورا متشکل از نمایندگان سه قوه کشور (قوه مجریه، قضائیه و مقننه) است که به‌منظور نظارت بر نحوه اداره سازمان و سیاست‌های اجرایی آن ایجاد شده‌اند.

مسئولیت این شورا نه تنها نظارت بر حسن انجام امور سازمان صدا و سیما بلکه ارائه گزارش به مقام معظم رهبری و قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی است.

ترکیب اعضای شورای نظارت

شورای نظارت از نمایندگان قوه قضائیه، قوه مقننه و قوه مجریه تشکیل می‌شود. اعضای فعلی شورا عبارتند از:

نمایندگان قوه قضائیه: حجت‌الاسلام والمسلمین خلیلی (معاون اول قوه قضائیه) و دکتر قطبی.

نمایندگان قوه مقننه: حجت‌الاسلام میرزایی (نماینده شاهین دژ و تکاب) و نوباوه وطن (نماینده تهران).

نمایندگان قوه مجریه: سیدعباس صالحی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی) و الیاس حضرتی (رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت).

در جلسه‌ای که در ۲۸ آبان ماه ۱۴۰۳ برگزار شد، انتخابات هیات رئیسه شورای نظارت انجام شد و نتیجه به شرح زیر بود:

رئیس شورا: حجت‌الاسلام والمسلمین حمزه خلیلی

نایب رئیس شورا: دکتر سید عباس صالحی

دبیر شورا: حجت‌الاسلام محمد میرزایی

حجت‌الاسلام میرزایی به عنوان دبیر شورای نظارت اخیراً در واکنش به موضوعات اخیر در صداوسیما خصوصاً ماجرای برنامه سیمای خانواده شبکه یک، آن را اقدامی نابخردانه و در جهت تفرقه‌افکنی میان مردم توصیف کرده است.

وی از ریاست سازمان صدا و سیما خواسته است که با عوامل اصلی این برنامه، که به نظر می‌رسد موجب بروز اختلافات اجتماعی شده‌اند، برخورد جدی صورت گیرد.

حجت‌الاسلام و المسلمین میرزایی در خصوص مسائل اخیر صدا و سیما گفته است: «خطای صورت‌گرفته در برنامه سیمای خانواده شبکه یک، اقدامی نابخردانه و در جهت تفرقه‌افکنی میان مردم است.» وی تأکید کرد که انتظار از ریاست سازمان صدا و سیما این است که با عوامل این برنامه در سطوح بالا برخورد جدی شود.

پیگیری‌های خبرنگار تسنیم نشان می‌دهد که در جلسه روز دوشنبه، هشتم اردیبهشت‌ماه، شورا به‌طور اختصاصی این موضوع را بررسی خواهد کرد و تصمیمات لازم را اتخاذ خواهد کرد. وی افزود که این جلسه با حضور اعضای شورای نظارت برگزار خواهد شد و در آن رویکرد کارشناسی برای تحلیل و تصمیم‌گیری درباره این مسئله اتخاذ خواهد شد.

شورای نظارت بر صدا و سیما با نظارت مستمر بر عملکرد این سازمان، در تلاش است تا اطمینان حاصل کند که برنامه‌ها و سیاست‌های اجرایی صدا و سیما مطابق با موازین اسلامی و مصالح کشور باشد.

پیگیری‌های خبرنگار تسنیم و اظهارات حجت‌الاسلام میرزایی نشان‌دهنده حساسیت شورا به مسائل پیش‌آمده در رسانه ملی است. انتظار می‌رود در جلسه آتی این شورا، تدابیر لازم برای اصلاح و جلوگیری از تکرار چنین اشتباهاتی اتخاذ شود.

تحلیلی بر زندگی در خانواده های متزلزل

دکتر مجتبی خندان
(پژوهشگر عرصه خانواده)

بخش سوم

اگر زن و شوهر فقط به زیبایی ظاهری یکدیگر فکر کنند، طبیعی است که به شاخص پایداری رو نیاورده اند و قطعاً این پدیده، به تزلزل زندگی و بیگانگی آنها از یکدیگر منتهی خواهد شد. حضرت علی (ع) می فرمایند: من تزوج امرأه لجمالها جعل الله جمالها وبالاً علیه؛(۷) «هر کس به خاطر زیبایی زنی با او ازدواج کند، خداوند زیبایی اش را وبال او قرار خواهد داد». همچنین امام صادق (ع) می فرمایند: « إذَا تَزَوَّجَ الرَّجُلُ المَرأَةَ لِجَمَالِهَا أو مَالِهَا وُکِلَ إلَی ذَلِکَ وَ إذَا تَزَوَّجَهَا لِدِینِهَا رَزَقَهُ اللهُ الجَمَالَ وَ المَالَ؛ (۸) « هرگاه کسی با زنی به سبب زیبایی اش ازدواج کند، خداوند، او را به همین زیبایی واگذارد و هرگاه کسی با زنی برای دینش ازدواج کند، خداوند به او مال و زیبایی، روزی دهد.

توجه به شاخص های کم اهمیت برای انتخاب شریک زندگی، افراد را از توجه به شاخص های اصلی باز می دارد، در حالی که شاخص های اصلی، سبب پایداری در زندگی، احساس مسئولیت و دوری از بیگانگی زن و شوهر با یکدیگر است.

۴. افت مذهب و اعتقادات مذهبی

در جوامع غربی، اهمیت و تأثیر کلیساها و نهادهای مذهبی کاهش یافته است. ازدواج از دیدگاه سنتی، نهادی مقدس، و پیوندهای زناشویی آن چنان قدسی بود که مردم پیمان ازدواج را به منزله ی کاری شرعی و دینی انجام می دادند و بیشتر ازدواج ها در کلیسا صورت می گرفت، در حالی که طبق آمارهای موجود، امروزه درصد ازدواج هایی که حاوی خواندن صیغه ی عقد باشد، بسیار سیر نزولی دارد و در کشورهای اروپایی، اکثر ازدواج ها صیغه ی عقد ندارد.(۹)

کاهش عقاید دینی، به این معناست که آنها، پیمان های ازدواجشان را آسمانی نمی بینند و دیدگاه منفی دین درباره ی طلاق را مهم نمی شمارند.

یک سوم انگلیسی ها ادعا کرده اند که هیچ دینی ندارند. مخالفت کلیساها با طلاق، سقط جنین، آمیزش جنسی خارج از ازدواج و هم جنس بازی، تأثیر اندکی بر رفتار مردم داشته است. تعداد رو به افزایش طلاق، خانواده های تک والدی، بچه های نامشروع، زندگی دو نفر بدون ازدواج، داشتن رابطه ی جنسی با چند نفر، رشد پذیرش هم جنس گرایی، رواج استفاده از روش های جلوگیری از حاملگی، علی رغم ممنوعیت آن در تعلیمات کاتولیکی، رشد استفاده از موارد مستهجن و سکس و خشونت فراوان را می توان مدرک کاهش اصول اخلاقی و عقاید دینی در کشورهای غربی به شمار آورد.(۱۰)

انحصار کارکرد ارضای جنسی به نهاد خانواده، همواره از پشتوانه های اصلی ثبات و استحکام این نهاد بوده است. از مهم ترین انگیزه های ازدواج، نیاز جنسی انسان های بالغ به جنس مخالف است. اگر جامعه ای به فرد اجازه دهد که بدون ازدواج و پذیرش مسئولیت های متعاقب آن، بتواند با دیگری رابطه ی جنسی برقرار کند، طبیعی است که دیگر دستیابی به شریک جنسی، نمی تواند انگیزه ی مهمی در ازدواج باشد.(۱۱) با شکسته شدن این انحصار و نادیده گرفتن دستورهای دینی در این زمینه، به طور طبیعی، باید در انتظار کاهش تعهد افراد در برابر حفظ خانواده و سپس افزایش میزان طلاق باشیم.

از سوی دیگر، در گذشته، نگرش عمومی جامعه درباره ی فعالیت جنسی به صورت عام، در جهت تولید مثل بود. این نگرش، اکنون در جوامعی که تعهدات دینی در آن کم رنگ شده، به نگرشی جدید که نوعی بازآفرینی است و به افزایش بی بند و باری منجر می شود، تغییر یافته است. این پدیده میزان طلاق را افزایش می دهد؛ زیرا آزادی ارتباط جنسی بیرون از زندگی زناشویی، به شیوه های گوناگون، جاذبه ی هر یک از زن و شوهر برای یکدیگر را تقلیل می دهد و احتمال طلاق را که با هم بستگی جنسی طرفین نسبت معکوس دارد، افزایش می دهد.(۱۲)

۵. مدرنیته

آنان که پس از رنسانس و رفورماسیون مذهبی، عصر روشنگری، انقلاب های دموکراتیک و نهایتاً انقلاب صنعتی به مدرنیته دست یافتند، اکنون در زمره ی کشورهای توسعه یافته و قطب های صنعتی جهان به شمار می آیند.(۱۳) واژه ی «مدرن» به معنای «به تازگی، اخیراً و گذشته ای بسیار نزدیک»، در قرن های پنجم و ششم به کار رفته است و به لحاظ نظری دارای این ویژگی هاست:

- اومانیسم (انسان خدایی)؛
- تأکید و تکیه بر عقل جزئیِ نفسانیت مدار و استیلاجو؛
- اصالت علم جدید؛
- جدا کردن اخلاق از تار و پود عالم؛
- فناوری جدید و نظام تکنوکراسی؛
- سکولاریزم و سکولاریزه کردن امور؛
- بوروکراسی پیچیده؛
- نیهیلیسم؛
- اعتقاد به شأن قانون گذاری برای عقل جزئی بشر و حاکمیت آن؛
- سرمایه سالاری.(۱۴)

در عصر حاضر، خانواده با دو رویکرد مخاطره آمیز و متفاوت رو به روست که در هر دو، نوعی خودخواهی باعث شده است که مصلحت خانواده و فرانگری فدا شود و کانون انس و الفت و محبت، به سقوط نزدیک شود. این دو رویکرد عبارت اند از:

- تمدن و مدرنیته؛ رویکرد جدید که خانواده را می بلعد و با نگرش برون دینی، مبتنی بر فرهنگ اومانیستی و ایدئالیستی، بشر را تهدید می کند؛

- رویکردی برخاسته از سنت های غلط و آمیخته با خرافه، جهل و تعصب که خانواده ها برای خلاصی از آنها باید راه سومی را برگزینند.(۱۵)

مدرنیته، آثار مخرب فراوانی بر پایداری زندگی مشترک گذاشته و باعث از هم پاشی زناشویی شده است. ویل دورانت می گوید: آنچه اکنون رخ می دهد، ازدواج نیست، بلکه نوعی همکاری جنسی است که رو به زوال است، چون ریشه ندارد. در این نوع ازدواج ها، زن و مرد در خود فرو رفته و قطعات منفرد و جداگانه ای هستند. اینجا، از خودگذشتگی و عشق به خودپرستی و خودبینی تبدیل شده است. طلاق بیشتر خواهد شد و شهرها از زناشویی های از هم پاشیده و متروک، پر خواهد گشت. رسم ازدواج، کاملاً شکل تازه تر و سست تری به خود خواهد گرفت. (۱۶)

این واقعیت در حالی است که در جوامع سنتی و گذشته ی غرب، آماری از طلاق نیست؛ چرا که طلاق در آن جوامع ممنوع بود و اگر به صورت غیر قانونی صورت می گرفت، قابل ثبت نبود. در مسیحیت کاتولیک، هیچ یک از زن و مرد، حق طلاق ندارند و تنها، زمانی که زن مرتکب زنا شده باشد، مرد می تواند او را طلاق دهد. (۱۷) غرب در سی سال گذشته، شاهد افزایش میزان طلاق و کاهش تقبیح آن بوده است. طی قرن های متعدد در غرب، ازدواج عملاً تجزیه ناپذیر تلقی می شد. طلاق در موارد محدودی مانند انجام نگرفتن زناشویی، مجاز شمرده می شد. یک یا دو کشور صنعتی هنوز طلاق را به رسمیت نمی شناسند. در ایرلند، در سال ۱۹۸۶ اکثر مردم، علیه اجازه طلاق به زن و شوهر رأی دادند. اما اکنون این موارد، منفرد و استثنایی هستند و اکثر کشورها به سرعت در جهت آسان تر کردن طلاق حرکت می کنند.(۱۸) در نتیجه ی تغییرات ارزشی و حقوقی دهه های اخیر، در بیشتر کشورهای غربی طلاق با رشد بی سابقه ای روبه رو شده است، به طوری که گاه این مسئله یکی از شاخص های انقلاب جنسی در غرب مطرح می شود.(۱۹)

در انگلستان که نمونه ای از کشورهای مدرن است، تک همسری در قانون رسمیت یافته است. اما با در نظر گرفتن فراوانی طلاق، برخی محققان اظهار کرده اند: الگوی ازدواج باید تک همسری پی در پی باشد تا افراد، مجاز باشند تعدادی همسر به طور پی در پی داشته باشند.(۲۰)

شمار بسیاری از مردم به شیوه ی هم خانگی (زندگی مشترک بدون ازدواج رسمی) رو می آورند. این نوع زندگی که در سال ۱۹۷۹ میلادی، ۷/۲ درصد از زندگی ها را تشکیل می داد، در سال ۱۹۸۵ به پنج درصد رسید. بر اثر افزایش طلاق و شمار نوزادان نامشروع، بچه های بیشتری ناگزیرند که دست کم بخشی از دوران کودکی خود را در خانواده های تک سرپرست به سر برند. شمار این گونه خانواده ها از هشت درصد در سال ۱۹۷۲، به سیزده درصد در سال ۱۹۸۶ رسیده است. بسیاری از مردم این روند را شاهدی بر فروپاشی خانواده می دانند.(۲۱) این شیوه را با شیوه ی کسانی مقایسه کنید که فرزندان را گوهرهای نفیس زندگی می دانند که باید به آنها عشق ورزید.(۲۲)

از نتایج و توابع ذاتی مدرنیته، رواج نسبی گرایی اخلاقی و معرفتی، سطحی گرایی و ظاهربینی، شیوع ابتذال و انحطاط در روابط انسان ها با یکدیگر به ویژه در روابط زن و مرد، و کالایی شدن مناسبات است.

۶. افزایش سطح انتظارات و گسترش چشم و هم چشمی

پدیده ی مصرف زدگی، ایجاد نیازهای کاذب و رشد خصوصی سازی، فردیت را تقویت می کند. در چنین فضایی، همه می کوشند به فکر خودشان باشند. عموم مردم روز به روز نیازهای جدیدی حس می کنند و همگام با آن، انتظاراتشان اوج می گیرد. حالت چشم و هم چشمی قوت می گیرد و از خصایص فرهنگی جامعه، به ویژه نسل جوان می شود. این پدیده ازدواج را با چالش های جدی رو به رو می سازد و نگرانی های مربوط به آن افزایش می یابد. اگر در گذشته، جوان با کمترین امکانات و با رضایت خاطر ازدواج می کرد، امروز احساس می شود که امکانات فراوانی برای شروع زندگی لازم است. به همین دلیل، ازدواج ها به تأخیر می افتد. جوان بخشی از نیازمندی خود را که باید در محدوده ی زندگی زناشویی باشد، از فضای باز جامعه تأمین می کند، بدون اینکه مسئولیتی بپذیرد. از همین جا، فرد بی مسئولیت می شود و می خواهد فقط خواست خود را بر آورده سازد، در حالی که به دیگران بی توجه باشد. گاه جوان با امکانات اندک ازدواج می کند، اما از آنجا که انتظارات و توقعات به قوّت خود باقی است، ازدواج بر شالوده ی سستی بنا می شود و همیشه متزلزل است.

ادامه دارد .....